

مطبوعات لبنان

اشاره:

مطلب حاضر، بخشی از گزارشی است که رایزنی فرهنگی ایران در بیروت، درباره «رسانه‌های مطبوعاتی و تعدادی از روزنامه‌نگاران در لبنان» تهیه کرده است. در این مقاله مختصر، اگر چه بانگاهی سیاسی به وضعیت مطبوعات لبنان نگریسته شده، اما در همین حد هم می‌تواند علاقه‌مندان را به کار آید.

«رسانه» بادرچ قسمتهایی از این گزارش همراه با جرح و تعدیل، امیدوار است که بتواند زمینه‌های مناسبی را برای آشنایی هرچند مختصر - خوانندگان با چند و چون وضعیت مطبوعاتی دیگر کشورهای جهان فراهم آورد.

وضعیت مطبوعات در لبنان با سایر نقاط جهان فرق می‌کند. فقدان یک قدرت مرکزی موجب آشوب و بی‌نظمی در وضعیت سیاسی و امنیتی کشور شده و در نهایت به مطبوعات لبنان نیز رسیده است. به طوری که مطبوعات در این کشور تمامی اعتبارات و ضوابط قانونی و رسمی را کنار گذاشته و به مرحله آشوب و آناارشیسم رسیده‌اند. هر فردی به هر صورتی که می‌خواهد اقدام به چاپ و نشر افکار و اعتقادات خود و یا جهتی که به آن وابسته است، می‌کند. حتی بعضی از کشورها و یا گروه‌های سیاسی و اقتصادی نیز در این زمینه سرمایه‌گذاری کرده‌اند. مطبوعات در لبنان مانند یک روزنامه دیواری در جهان اسلام و جهان عرب است که صفحات آن برای نوشتن هر چیزی - بدون استثنا - باز است.

به طور خلاصه می‌توان مطبوعات لبنان را با توجه به تقسیم قدرت در این کشور و مناطق چاپ و انتشار این مطبوعات به منطقه شرقیه و غربیه تقسیم‌بندی کرد: تبلیغات مسیحیان در شرقیه و تبلیغات ملی گرایان و مسلمانان در غربیه.

مطبوعات مناطق شرقیه

مطبوعات بخش شرقیه، مطبوعاتی است مسیحی و بسیار تندرو و دارای مواضع سخت و کینه توزانه نسبت به سوریه و اسلام. این مطبوعات از سویی با قواوت لبنانیه و از سویی با حاکمیت رسمی مسیحیان روابط محکمی دارد. از ویژگیهای مطبوعات بخش شرقیه، حضور و تأثیر در افکار عمومی و در سطح بالای تکنولوژی تجربه‌ها می‌باشد. تبلیغات و رسانه‌های قواوت عبارتند از:

- مؤسسه فرستنده تلویزیونی لبنان L.B.C
- صوت لبنان (راديو کتاب).
- رادیوی لبنان آزاد.
- مجله سیاسی هفتگی المسیره.
- روزنامه العمل، ارگان حزب کتائب.

امکانات تبلیغاتی مربوط به مسیحیان بیان کننده نقطه نظرهای قدرت مارونی حاکم بر لبنان و سایر نهادهای مارونیست است. سراسقف مارونی در رأس این نهادها قرار دارد. علاوه بر بعضی از کشورهای حوزه خلیج فارس، این نهادها رابطه بسیار محکمی با کشورهای غربی

نقش سوریه دفاع می‌کنند ولی از لحاظ تبلیغات ضعیف هستند و کارایی چندانی ندارند.

۳) تبلیغات و رسانه‌های ویژه: که از اهمیت

خاصی برخوردارند و در حد گسترده‌ای به تحولات اوضاع، اخبار، اطلاعات و تحلیلهای مهم داخلی و خارجی می‌پردازند. این رسانه‌ها عبارتند از روزنامه النهار، این روزنامه از مهمترین و قدیمیترین روزنامه‌های لبنان به شمار می‌رود و یک روزنامه مسیحی نیمه دولتی و نزدیک به حکومت مسیحی لبنان است و طبیعتاً در خدمت منافع و اهداف این حکومت. این روزنامه از نظر تکنولوژی از بالاترین سطح در بین مؤسسات مطبوعاتی اعراب برخوردار است و رابطه تنگاتنگی با گروههای فعال و تصمیم گیرنده در لبنان و محافل اطلاعاتی و امنیتی بین‌المللی بویژه سیا دارد.

● روزنامه السفير، از مهمترین روزنامه‌های ملی گرا و اسلامی است که با تیراژ بالایی در مناطق اسلامی لبنان منتشر می‌شود. این روزنامه زیر نفوذ سوریه است و از سوی لیبی حمایت مالی می‌شود و بیانگر جریان لیبرالیسم، ترقیخواهی و ناسیونالیسم جدید اعراب است.

جریان ناسیونالیسم با طرح وحدت اعراب از سوی جمال عبدالناصر شروع و به طرح ملی‌گرایی پیشرو و ترقیخواه ختم شد. این جریان استفاده از سلاح و قدرت و خشونت را در ایجاد تغییر و اصلاحات رد می‌کند.

● روزنامه الشرق، روزنامه‌های سوری است در لبنان، و در دمشق بیشتر از بیروت یافت می‌شود.

● روزنامه اللواء، این روزنامه متعلق به اهل سنت است و به لقاء اسلامی و سعودی نزدیکی دارد.

● جهان عرب معمولاً نظرها و گرایشهای خود را از طریق این روزنامه منتشر می‌کنند. این روزنامه جانب مراکز قدرت در بیروت غربی را رعایت کرده و تمایلی به درگیری با مسیحیت و حاکمیت مارونی در بعیدا ندارد.

مهمترین مجلات ویژه‌ای که در بیروت منتشر میشوند، عبارتند از:

● الافکار، سردبیر و صاحب آن ولید عوض می‌باشد. وی هیچ‌گاه آشکارا موضع منفی اتخاذ نمی‌کند و همیشه نیروها را به تفاهم و نزدیک شدن به یکدیگر دعوت می‌کند و سعی دارد تا همه را راضی کند و رابطه خوبی با لقاء اسلامی، سعودی و کشورهای خلیج فارس دارد.

● الشراع، مجله جنجال برانگیزی است و اهداف سیاسی مشکوکی دارد و علی‌رغم اینکه با تمامی میلیشیایا دشمن است، به جنبش امل نزدیک می‌باشد. و رابطه خوبی با مصر و یمن شمالی و برخی از کشورهای عربی حوزه خلیج فارس دارد.

● الکفاح العربی، مجله لیبی و سوریه در لبنان است. و ناسیونالیسم عربی مخالف آمریکا را مطرح کرده و از سیاست شوروی نیز انتقاد می‌کند.

بویژه فرانسه و آمریکا دارند.

مهمترین رسانه‌های مناطق شرقیه که در این جهت گام برمی‌دارند، عبارتند از:

- روزنامه: الدیار، الانوار والبیروق.

- مجله: النهار العربی والدولی.

- تلویزیون: کانال ۵ تلویزیون لبنان، تابع حکومت نظامی لبنان به ریاست میشل عون.

رسانه‌های تبلیغاتی مناطق غربیه

رسانه‌ها و امکانات تبلیغاتی در منطقه غربیه بسیار زیاد و دارای اهداف و گرایشهای مختلفی هستند. این رسانه‌های تبلیغاتی را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد:

(۱) تبلیغات و رسانه‌های حزبی: بولتنها و نهادهای تبلیغاتی و مطبوعاتی که از سوی احزاب و گروههای سیاسی ملی گرا و مسلمان منتشر و ایجاد می‌شوند که مهمترین آنها عبارتند از:

- مجله امل، مجله هفتگی ارگان جنبش امل

- هفته‌نامه الانباء، ارگان حزب سوسیالیست ترقیخواه

- هفته‌نامه العهد، ارگان حزب الله.

- روزنامه النداء، ارگان حزب کمونیست لبنان.

- مجله هفتگی البناء، ارگان حزب سوری قومی اجتماعی جناح فارس.

- مجله هفتگی صباح الخیر، ارگان حزب سوری قومی اجتماعی.

- مجله بیروت اسماء، ارگان سازمان کمونیستی کار (العمل).

علاوه بر این موارد بولتنها و مطبوعات هفتگی و ماهیانه‌ای نیز وجود دارند که از سوی انجمنها و گروههای سیاسی لبنان و فلسطینی منتشر می‌شوند. همچنین رادیوهای تابع احزاب نیز وجود دارند.

۲) تبلیغات رسانه‌های دولتی:

- خبرگزاری ملی (الوكالات الوطنية للاعلام).

- رادیوی دولتی لبنان.

- کانال ۷ تلویزیون لبنان.

از آنجا که مدیریت کل وزارت تبلیغات برعهده د کتر ایوب حمیه رییس شورای جنبش امل گذاشته شده است، این نهادها، و مؤسسات همگام با سیاست و مواضع جنبش امل حرکت می‌کنند. این مؤسسات همچنین مواضع گروههای ملی گرا و اسلامی را مطرح کرده و از